

Česká meteorologická společnost

Informační VĚSTNÍK

Číslo 1/2017

červen 2017

Vážení členové a příznivci České meteorologické společnosti,

Tentokrát nemáme moc důvodů pozastavovat se nad uplynulou zimou, byť nijak dramatická, jak nám to předpovídala některá média, zase nebyla. Nicméně, i tak byl uplynulý rok opět rokem rekordním, alespoň pokud jde o teplotu, tedy s dalším po sobě jdoucím překonáním maximálního ročního globálního průměru, jak dokládá zpráva WMO o globálním průběhu počasí v r. 2016. Již 1,1 °C nad průměrnou teplotou pre-industriálního období, zároveň i zřejmě hlavní příčina globálního oteplování, tedy CO₂ v hodnotách trvale nad 400 ppm. Před rokem jsme přinesli článek dr. Rožnovského na téma „Mimořádně suchý rok 2015“, a hle, v současné době opět čelíme extrémnímu suchu, nejen v titulcích médií, ale i reálně, jak dokládá server www.intersucho.cz.

Takový zdroj informací, resp. zpracování dat pro účely následného využití v dalších službách, je ukázkovým námětem pro prezentaci na našem letošním plánovaném výročním semináři České meteorologické společnosti na téma Pozorování a data v meteorologii – nové produkty, jejich využití v předpovědi a dalších službách. K takové volbě tématu vedla opět snaha o co nejširší otevření různým tématům, neboť v meteorologii, klimatologii i čistotě ovzduší to vždy bylo o pozorování, pořizování dat a jejich zpracování, v současné době i v rámci simulací atmosféry a v ní probíhajících procesů, aniž bychom chtěli zapomínat i na komplexnější vztahy v celém klimatickém systému, interakce na zemském povrchu apod. Těšíme se, že vedle již přihlášených účastníků ještě řada dalších najde na seminář cestu, aby buď přispěla informací o zajímavých datech či jejich využití ze svého oboru nebo se přišli dozvědět, kde nějaká data či pozorování, která by se jim hodila k vyjasnění jejich problematiky, mohou být k dispozici. Věřím, že takových může být hodně. Tentokrát hradecká pobočka nás zve, především z iniciativy S. Kliegrové, do Deštného v Orlických horách, na úpatí nejvyšších vrcholů tohoto našeho pohorí. Podrobnější informace k této hlavní akci naší Společnosti najdete na jiném místě tohoto vydání Věstníku.

K běžným aktivitám našich poboček patří přednášková činnost, seznam za první pololetí letošního roku najdete rovněž uvnitř tohoto čísla. Znovu připomínám, že součástí výročního semináře bude i Valného shromáždění, které v letošním roce je svoláváno jako volební, i když, jak poučení členové již dávno vědí, vlastně nic „nevolí“, ale bere na vědomí výbor složený ze zástupců zvolených v pobočkách. Tuto tradici jsme v loni upravených stanovách zachovali a představuje to jednoduchý způsob, jak zajistit účast všech poboček na vedení ČMeS. V rámci interních informací najdete ve Věstníku i zmínku o finalizaci registrace naší Společnosti jako zapsaného spolku, tedy z.s. v názvu ČMeS, čímž tyto administra-

tivní záležitosti nijak neskončily, naopak, znamenají udržovat údaje o zapsaném spolku, včetně jeho orgánů, tedy i vedení, revizní komisi, zřejmě i hospodaření (to s vazbou na čerpání dotací) aktuální. Webové stránky především díky úsilí P. Lipiny již poskytují uspokojivé množství informací o naší Společnosti, další rozvoj a vylepšení vzhledu výbor řeší.

Mezi tradiční součásti informací ve Věstníku patří rubrika z EMS. Vedle připomínky nadcházejícího EMS&ECAC 2017 a dalších aktivit najdete i informaci o letošním laureátovi, resp. laureátce Stříbrné medaile EMS, kterou je Julia Slingo a text společného prohlášení o klimatické změně.

Těším se na další spolupráci na poli meteorologie a klimatologie.

Tomáš Halenka

Pozvánka na výroční seminář ČMeS, 12. – 14. září 2017

hotel Alfa Resort v Deštném v Orlických horách

Pozorování a data v meteorologii – nové produkty, jejich využití v předpovědi a dalších službách

www.cmes.cz/seminar2017

**Jako součást připravujeme kulatý stůl o přístupu
k datům**

Prodlouženo – přihlášky do 14. 7. 2017

(Podrobnější informace uvnitř čísla)

Konference Lysá hora – 120 let meteorologických měření a pozorování

Ve dnech 14. – 15. června 2017 se konala na Lysé hoře v Beskydech konference Lysá hora – 120 let meteorologických měření a pozorování pořádaná Českým hydrometeorologickým ústavem a Českou meteorologickou společností. Dne 15. července 2017 si totiž připomínáme 120. výročí začátku meteorologických měření a pozorování na Lysé hoře v Beskydech, kterému byla věnována především úvodní sekce konference. Lysá hora a zejména její vrchol je velkým fenoménem. Proto jsme se rozhodli jednu sekci konference věnovat turistice, chatařům, Horské službě, ochráncům přírody a tzv. lysařům. Zúčastnili se i zástupci z řad známých fotografů, kterým Beskydy a Lysá hora učarovala a podělili se s námi o své nejlepší záběry.

Při prvních diskusích o uspořádání této konference nás v Ostravě zastihla zpráva o náhlém úmrtí Vladimíra Ondrucha, který byl dlouholetým pozorovatelem na Lysé hoře, necelé tři roky jejím vedoucím a také aktivním členem společnosti. Právě Vladimír Ondruch byl neúnavným organizátorem různých aktivit jak na Lysé hoře, v meteorologii, turistice, na Horní Bečvě a měl být také jedním z hlavních organizátorů této konference.

Tuto konferenci upořádal Český hydrometeorologický ústav (MS Lysá hora a pobočka ČHMÚ Ostrava) ve spolupráci s Českou meteorologickou společností (pobočka Ostrava). Konference byla rozdělena do osmi sekcí, do kterých bylo připraveno a přihlášeno celkem 50 příspěvků, z toho 48 příspěvků bylo na konferenci prezentováno. V době uzávěrky bylo přihlášeno 105 účastníků a jen dva nakonec chyběli.

Oslovili jsme řadu odborníků a meteorologických nadšenců z ČHMÚ, kolegů z Jizerských hor či Šumavy, kteří se profesně zabývají meteorologií a klimatologií, nebo je to jejich velký koníček a mohou k tématu říci mnoho zajímavého. Diskutovala se řada problémů měření na horách, přístrojové techniky, nová meteorologická čidla. Velká pozornost byla věnována řešení problémů s měřením srážek, sněhu, teploty vzduchu, větru, nebezpečným jevů a dalším zajímavým tématům.

Protože Česko není příliš velké a horských stanic nemáme tolik, rozhodli jsme se oslovit i kolegy z nedalekých slovenských a polských horských meteorologických stanic, jakož i meteorology a klimatology z těchto zemí. Ne vše se nám podařilo, mnozí nemohli přijet, ale i tak jsme mohli na konferenci a ve sborníku přinést čtenářům a posluchačům řadu zajímavých informací z tohoto specifického prostředí, zajímavých míst a této problematiky. Jsme velmi rádi, že řada pozorovatelů, meteorologů a klimatologů přijala naše pozvání.

Program konference

Program této meteorologické konference byl dvoudenní a přednášky byly rozděleny do šesti tematických sekcí.

Bloky/sekce konference:

- I. Zahájení konference, přivítání účastníků a hostů, organizační záležitosti
- II. 120 let meteorologických pozorování na Lysé hoře, historie a současnost. Vladimír Ondruch
- III. Lysá hora, okolí Lysé hory a Beskydy včera, dnes a zítra
- IV. Horské meteorologické stanice a měření v Česku, na Slovensku a v Polsku
- V. Meteorologické přístroje a technika na horách, automatické a manuální měření, nebezpečné jevy
- VI. Meteorologie, klimatologie a čistota ovzduší na horách
- VII. Lysá hora na fotografiích a ve filmu
- VIII. Zakončení konference, společné foto účastníků, exkurze

Před zahájením konference se ve středu 14. června 2017 v 12.30 hodin uskutečnila pro účastníky konference exkurze

na meteorologické stanici Lysá hora a druhý den ráno byla pro zájemce uspořádána exkurze na vysílač Českých Radiokomunikací.

Konferenci za její organizační výbor zahájil Pavel Lipina ve středu 14. června 2017 v 13.30 hodin. Dalšími řečníky v úvodu byl Ing. Václav Dvořák, Ph.D., ředitel Českého hydrometeorologického ústavu, Mgr. Libor Černíkovský, náměstek ředitele ČHMÚ pro úsek meteorologie a klimatologie, předseda České meteorologické společnosti doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc. a Otakar Šlofar, vedoucí profesionální meteorologické stanice na Lysé hoře.

Ve druhé sekci konferenci, kterou moderoval Ing. Václav Dvořák, Ph.D. bylo prezentováno 6 příspěvků. Třetí meteorologickou sekci vedl Mgr. Libor Černíkovský a také uvedl 6 příspěvků.

Ve čtvrté, nejrozsáhlejší, sekci, kterou moderoval RNDr. Radim Tolasz, Ph.D., zaznělo celkem 15 příspěvků a sekce byla ukončena ve 21.15 hodin, půl hodiny před plánovaným koncem, díky disciplíně všech přednášejících, za což patří všem velké poděkování, jakož i moderátorům všech sekcí, kteří dokázali dodržet plánovaný čas a trvání přednášek.

Čtvrteční program konference 15. června začal exkurzí na vysílač Českých Radiokomunikací, kde návštěvníci ve dvou skupinách po 25 lidech se od 7.45 a 8.30 hodin seznámili s objektem a jeho historií, vybavením, náplní práce obsluhy a navštívili ochoz vysílače s možností pěkných rozhledů po okolí.

Z důvodu exkurzí na vysílač začal ranní program páté sekce s malým zpožděním. Sekci o meteorologických přístrojích a technice na horách moderovala RNDr. Taťána Míková a začala přednáškou o experimentálním měření na Milešovce a skončila přednáškou Ing. Miroslava Duška z firmy Meteor-servis Vodňany a vývoji různých typů automatických srážkoměrů.

Šestá sekce moderovaná RNDr. Pavlou Skřivánkovou se zabývala meteorologií, klimatologií a čistotou ovzduší na horách. Sedmá, závěrečná sekce plynule navázala na sekci předešlou se stejnou moderátorkou a přiblížila Lysou horu, výhledy z Lysé hory a Beskydy na fotografiích a ve filmu.

Zakončení konference proběhlo před půl čtvrtou, na které navázal instruktážní výklad pana Fujčíka o profesionálním fotografování z dronů s praktickou ukázkou.

Někteří účastníci, kteří zůstali na Lysé hoře, až do pátku využili volného času a příjemného počasí k vycházce do okolí. Večer jsme pak společně poseděli na zahrádce meteorologické stanice, opekli klobásky a špekáčky. Před setměním jsme pak společně navštívili symbolický kříž obětem Lysé hory v Hellerově zatáčce, kde jsme u nedávno umístěné pamětní desky uctili památku a zavzpomínali na našeho kamaráda a kolegu Vládu Ondrucha, jemuž byla konference také věnována.

Po celou dobu konference bylo krásné počasí s celkem pěknými rozhledy po okolí, které mnozí využili pro focení a relax. Oblíbeným místem účastníků konference se pochopitelně stala vyhlídková terasa Bezručovy chaty, kdy u šálku kávy, či sklenice piva mohli účastníci debatovat o řešených problémech, poznávat se a seznamovat, navazovat nové pracovní či osobní kontakty, opalovat se, či poznávat

okolí Lysé hory s výhledy na Slovensko, či po velké části Beskyd. Lepší výhledy po celém okolí kopce nabídla už jen exkurze na vysílač Českých Radiokomunikací, či ochoz meteorologické stanice, kde byl dostupný celý obzor a 360° výhled do okolí.

Na dvoudenní konferenci zazněla řada zajímavých příspěvků, ke kterým se pak zejména večer v kuloárech vedly mnohdy vášnivé diskuse, což bylo jedním z hlavních důvodů uspořádání této konference. Tato spíše provozní než vědecká konference přinesla mnoho zajímavých poznatků a informací, které budeme dále intenzivně rozvíjet. Mezi hlavní přínosy vidím inicializaci rozsáhlejších diskusí k problematice konstrukčních úprav srážkoměrů, různých typů větroměrných přístrojů a jejich vyhřívání pro boj s námrazou, radiačních krytů a to ve všech výškových pásmech, ochraně proti indikovanému přepětí. Tradiční pozornost byla věnována problematice měření na Sněžce a to jak na české, tak i na polské straně hranice, výměna dat, jejich verifikace a kontrola. Velké diskuse byly věnovány měření srážek a sněhu v horských oblastech od používané přístrojové techniky až po metodiku měření. Na základě přednášky Martina Možného a následných diskusí se budeme více a častěji věnovat problematice konstrukčního řešení radiačních krytů a rozdílům v datech, pokud jsou umístěny teploměry či snímače umístěny v meteorologických budkách či radiačních krytech různé konstrukce a stáří.

Byl nastíněn záměr tvorby Atlasu klimatu horských oblastí, který by bylo potřebné vytvořit za předpokladu delších a kvalitních řad měření v horských oblastech. Zajímavé byly také novinky v HW a SW webových kamer, které umožňují jejich další využití pro meteorologickou a hydrologickou praxi. Velké pozornosti auditoria se těšily prezentace o Milešovce od kolegů z ÚFA AV ČR. Data z této stanice jsou určitě nejvíce a nejlépe zpracována v Česku, pro dlouhou řadu kvalitních měření bez přerušování a stěhování na této výškově zajímavé lokalitě. Dozvěděli jsme se mnoho zajímavého z historie, současnosti a budoucnosti stanice, která před dvěma lety oslavila 110. výročí založení. Výročí bylo oslaveno velkou mezinárodní konferencí, které se většina účastníků této konference, z kapacitních důvodů konferenčních prostor na Milešovce, nezúčastnila.

Zřejmě největšího ohlasu a diskusí vyvolaly dvě prezentace přednášejících ze Šumavy kolem portálu Šumava.eu a aktivit pana Vojvodíka. Byla prezentována a bohatě diskutována problematika měření v mrazových kotlinách Šumavy a jinde v ČR, meteorologická měření na hlavním hraničním hřebenu Šumavy, spolupráce s ČHMÚ a další rozvojové aktivity této skupiny. Byly oceněny jejich aktivity při měření sněhové pokrývky na Šumavě, vyzdvižen jejich přínos pro poznání těchto měření a podkladů pro vyhodnocení zásob sněhu a vodní hodnoty a bylo konstatováno, že by bylo velmi přínosné mít v každých horách takovou aktivní skupinu.

V neposlední řadě byla tato konference výbornou příležitostí k setkání meteorologických, popř. hydrologických odborníků, ke vzájemným odborným diskusím a vzhledem k nízkému vložnému na konferenci také setkání s „amatérskými“ meteorology a dobrovolnými pozorovateli, kteří jeví o tuto problematiku velký zájem, aktivně se meteorologii věnují a mají v ní vysoké znalosti. Tím dochází k naplňování jednoho

z hlavních poslání činnosti spolupořadatele této konference, České meteorologické společnosti, tj. meteorologická spolupráce napříč institucemi a zájemci v Česku a nejbližším okolí.

Účastníci konference rovněž obdrželi sborník příspěvků z této konference a přiložené DVD, kde byly v elektronické podobě uvedeny již dříve vydané a převážně rozebrané publikace věnované meteorologické stanici na Lysé hoře, fotografie a filmové dokumenty.

Konference se konala v příjemném prostředí Bezručovy chaty na vrcholu Lysé hory, která patří Klubu českých turistů, a oba dva dny jednání konference doprovázelo pěkné počasí.

Více informací naleznete na stránce České meteorologické společnosti <http://www.cmes.cz/cs/node/354>.

Věřím, že konference byla důstojným připomenutím dlouhé historie pozorování a přinesla účastníkům mnoho nových podnětů a zajímavých informací k problematice horské meteorologie. Své místo si jistě najde i sborník konference a informace v něm obsažené budou ku prospěchu mnoha čtenářů.

Přehled přednášek

I. Zahájení konference, přivítání účastníků a hostů, organizační záležitosti

II. 120 let meteorologických pozorování na Lysé hoře – historie, současnost a budoucnost. Vladimír Ondruch

Miroslav Řepka (ČHMÚ pobočka Ostrava): Historie a současnost meteorologických stanic, pozorovatelů a přístrojů za 120 let na Lysé hoře

Otakar Šlofar (ČHMÚ, MS Lysá hora): Jak šel život na profesionální meteorologické stanici od 1954 po současnost aneb radosti a strasti meteorologů na Lysé hoře

Milan Čermák (ČHMÚ, MS Lysá hora): Drsný svět Lysé hory

Miroslav Řepka (ČHMÚ pobočka Ostrava): Místopis Lysé hory

Natálie Slabá (Praha, dříve ČHMÚ, OPSS): „Vzpomínky“ (představy, pocity, prožitky)

Jaroslav Chalupa, Milan Čermák, Pavel Lipina, Iveta Ondruchová (ČHMÚ, MS Lysá hora, pobočka Ostrava, Horní Bečva): Vladimír Ondruch

III. Lysá hora, okolí Lysé hory a Beskydy – (včera, dnes a zítra)

Petr Andrlé (Okrašlovací spolek Rozhledna Čeladná): Čtyři epizodky z počátků turistiky v Beskydech

Radim Pavlica (Horská služba Beskydy): Horská služba Beskydy

Jiří Lehký (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy): Rozmarná královna - nejvyšší hora Beskyd očima ochránců přírody

Daniel Křenek (MěÚ Český Těšín): Zajímavé druhy ptáků na Lysé hoře

Jiří Homolka (místopředseda KČT): Znovuobnovení Bezručovy turistické chaty KČT na Lysé hoře

IV. Problematika měření na horách - horské stanice u nás, na Slovensku a v Polsku. Profesionální staniční síť. Měření na Šumavě, v Jizerských horách popř. jinde v Česku Pavel Lipina (ČHMÚ pobočka Ostrava): Horské meteorologické stanice v Česku a členění staniční sítě

Ivan Kain (ČHMÚ Praha, OPSS): Profesionální staniční síť ČHMÚ

Stanislava Kliegrová (ČHMÚ pobočka Hradec Králové): Historie a současnost meteorologických měření na Sněžce

Vladimír Vozobule (ČHMÚ, OPSS): Některé aspekty měření větru, teploty a vlhkosti na Sněžce-Poštovně

Jiří Bednařík (ČHMÚ, MS Churáňov, OPSS): MS Churáňov - historie a současnost

Petr Zacharov (ÚFA AV ČR, v.v.i): Historie měření na observatoři Milešovka

Jaroslav Pokorný (AČR, VGHMÚř, MS Polom): Vojenská seismická a meteorologická stanice Polom

Ján Mikušiak (SHMÚ, Odbor meteorologické siete): Meteorologická staničná sieť SHMÚ

Rastislav Mačura (SHMÚ, MS Lomnický štít): Meteorologická stanica SHMÚ Lomnický štít: stručný prehľad histórie, súčasnosti a budúcnosti vysokohorskej stanice

Jaroslav Puchřík (SHMÚ, MS Chopok): Meteorologická stanica Chopok

Pavol Nejedlík (ÚVZ SAV, Bratislava): Klimatické pozorovania na Skalnatom Plese

Andrzej Dancewicz, Franciszek Szumiejko, Piotr Krzaczkowski (IMGW-PIB P/Wrocław), Paweł Chrustek, Robert Pyrc, Łukasz Chmura (IMGW-PIB O/Kraków): Pomiar meteorologiczne w IMGW-PIB na obszarach górskich

Pavel Lipina (ČHMÚ pobočka Ostrava): Profesionální (synoptické) meteorologické stanice a měření v Jeseníkách

Eva Plášilová, Miloslava Starostová (ČHMÚ pobočka České Budějovice): Historie měření na Šumavě

Ivo Rolčík, Jan Procházka, Antonín Vojvodík (Šumava.eu): Síť amatérských a profesionálních meteorologických stanic na zajímavých místech Šumavy

V. Meteorologické přístroje a technika na horách, metodika měření, automatické či manuální měření, nebezpečné meteorologické jevy

Petr Pešice (ÚFA AV ČR, v.v.i): Experimentální měření na Milešovce

Vladimír Zdráhal (Povodí Odry, s. p.): Vodohospodářský dispečink Povodí Odry, státní podnik

Lukáš Ronge (HDcam s.r.o. Trutnov): Historie, současnost a budoucnost webových kamer ČHMÚ a jinde

Jan Jiráček (ČHMÚ, OEX Jablonec): Automatické a manuální měření sněhových charakteristik v ČHMÚ

Šimon Bercha (ČHMÚ, OHV Praha): Využití profilových manuálních a automatických měření sněhu pro výpočet zásoh vody ve sněhové pokrývce

Jan Sulan (ČHMÚ pobočka Plzeň): Přínos silničních meteorologických stanic pro sledování počasí ve vyšších polohách

Jan Procházka, Ivo Rolčík, Antonín Vojvodík (Šumava.eu): Monitoring sněhové pokrývky na Šumavě – historie a současnost

Martin Možný (ČHMÚ, observatoř Doksany): Teplotní rozdíly mezi horskou a nížinnou stanicí (Milešovka vs. Doksany)

Jiří Bednařík (ČHMÚ, MS Churáňov, OPSS): Požadavky na software pro synoptické stanice

Miroslav Dušek (Meteoservis Vodňany): Dlouhodobé porovnávání měření srážek různými typy srážkoměrů, ve firmě Meteoservis

VI. Meteorologie, klimatologie a čistota ovzduší na horách

Radim Tolasz (ČHMÚ pobočka Ostrava): Klima horských oblastí v Česku

Zuzana Chládková, Vojtěch Bližňák (ÚFA AV ČR, v.v.i): Zaujímavosti ze 110 leté řady pozorování na meteorologické observatoři Milešovka

Pavel Faško, Peter Kajaba, Ladislav Markovič, Jozef Pecho, Pavel Šťastný (SHMÚ): Charakteristika snehovej pokrývky na horských stanicach Slovenska s významnou polohou a historickou hodnotou

Anna Buchholcerová, Svetlana Bičárová (ÚVZ SAV, Bratislava): Merania prízemného ozónu na vybraných stanicach v prostredí Vysokých Tatier

Tomáš Halenka (KFA MFF UK Praha): Jak to bude se změnou klimatu ve vyšších nadmořských výškách?

Vojtěch Bližňák (ÚFA AV ČR, v.v.i): Radarová klimatologie letních srážek s ohledem na orografii České republiky

Roman Volný (ČHMÚ pobočka Ostrava): Předpovědi počasí pro horské oblasti

Vladimíra Volná (ČHMÚ pobočka Ostrava): Znečištění ovzduší na Lysé hoře a v Beskydech

Jaroslav Chalupa (Havířov, dříve ČHMÚ, MS Lysá hora): Sníh na Lysé hoře z pohledu pamětníka

VII. Lysá hora na fotografiích a ve filmu

Daniel Štáček (VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY A.S.): Panoramatiské fotografie z Lysé hory

Zdeněk Blažek (Nový Malín, dříve ČHMÚ pobočka Ostrava): Lysá hora na fotografiích

Marcel Fucík (MARF, s.r.o. Ostrava): Fotografování Beskyd z dronu s praktickou ukázkou

VIII. Zakončení konference, společné foto účastníků, exkurze

Za organizační výbor konference Pavel Lipina

Výroční seminář ČMeS 2017

Výroční seminář ČMeS 2017 se tradičně uskuteční v polovině září (12.–14. 9. 2017, tj. úterý–čtvrtek), tentokrát v hotelu Alfa Resort v Deštném v Orlických horách, viz <http://www.alfaresort.cz>. Tématem semináře je **Pozorování a data v meteorologii – nové produkty, jejich využití v předpovědi a dalších službách**. Uspořádání semináře se

ujala hradecká pobočka, organizace příprav probíhá především zásluhou aktivity S. Kliegrové.

Předpokládají se příspěvky o nových technikách pořizování, uložení, analýzy či zpracování dat v meteorologii, klimatologii a čistotě ovzduší, vítané budou i informace z oboru hydrologie. Samozřejmě bychom rádi zařadili i příspěvky o dalším využití těchto dat a produktů v nejrůznějších oblastech. Vedle novinek z oblasti distančních měření se jistě uplatní i příspěvky o modelových datových produktech a jejich využití v nejrůznějších aplikacích a službách, počínaje různými reanalýzami, přes produkty skupinové předpovědi až po databáze skupinových klimatických experimentů. K takové volbě tématu vedla opět snaha o co nejširší otevření různým oblastem našeho oboru, neboť v meteorologii, klimatologii i čistotě ovzduší jsou data základním kamenem pro jakoukoli další aplikaci. Vždy to je o pozorování, pořizování dat a jejich zpracování, dnes samozřejmě často i o modelování, což jsou platformy, které spolu často úzce souvisí a tak dávají široký prostor pro vzájemné diskuse, externí prezentace či navazování mezioborových spoluprací pro různé sektory.

Jako upoutávku pro ty, kteří se ještě nepřihlásili, i jako informaci pro již přihlášené zde uvádíme seznam zatím přihlášených příspěvků:

Mgr. Michal Belda, Ph.D.: CMIP5, EuroCORDEX (t.b.c.)
 doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc.: Reanalýzy (t.b.c.)
 Mgr. Stanislava Kliegrová, Ph.D., Mgr. Lucie Kašičková: Porovnání měření srážek manuálním a automatickým srážkoměrem
 Dr. Gražyna Knozová: Stanovení doby opakování maximálních úhrnů krátkodobých dešťů na základě měření automatického srážkoměru
 RNDr. Hana Kyznarová, Ph.D.: Využití charakteristik jader radarové odrazivosti v ČHMÚ
 Mgr. Ondřej Lhotka, Ph.D.: Databáze CORDEX: Jak regionální klimatické modely simulují extrémní horké vlny?
 Ing. Pavel Lipina: Kontrola pravidelných meteorologických dat v ČHMÚ
 Mgr. Jan Mejsnar: Limity nowcastingu srážek extrapolací radarových odhadů srážek
 RNDr. Ladislav Metelka, Ph.D.: Maximální clear-sky UV indexy na území ČR
 Ing. Martin Možný, Dr.: Měření teploty a vlhkosti půdy v síti ČHMÚ
 RNDr. Petr Novák, Ph.D.: Polarimetrická radarová měření v síti CZRAD
 RNDr. Pavla Skřivánková: Crowdsourcing a Internet of Things v meteorologii
 RNDr. Radim Tolasz, Ph.D.: CLIDATA - Potřebujeme je vůbec?
 RNDr. Anna Valeriánová: Automatizace sítě meteorologických a klimatologických stanic ČHMÚ.
 RNDr. Roman Volný: Využití operativních a předpovědních dat v praxi RPP Ostrava
 Kromě toho pracujeme na organizaci kulatého stolu k problematice přístupu k datům a jejich sdílení, tedy záležitosti, která bývá často široce diskutována v kuloárech a na kterou je skutečně možnost řady pohledů.

Jak už se stalo dobrým zvykem, jedno odpoledne je vyhrazeno programu mimo přednáškový sál. Odborně velmi zajímavá a přitažlivá alternativa je exkurze na vojenskou meteorologickou stanici Polom, kde se provádí kromě meteorologických měření a pozorování i velmi zajímavé a uznávané seizmologické měření. Oblast Orlických hor nabízí mnoho možností, jak naložit s volným časem účastníků, organizátoři nabízejí v přihlášce několik variant. Zde zmíníme například možnost navštívit nedalekou horu Šerlich, která je oblíbeným turistickým cílem, zejména kvůli nádherným výhledům. Více viz pozvánka a přihláška na webu ČMeS, www.cmes.cz/seminar2017, kde jsou uvedeny i další organizační záležitosti.

Součástí programu semináře je tradičně i Valné shromáždění ČMeS, které je, jak v úvodníku zmíněno, v letošním roce svoláváno jako volební a na kterém bude mimo jiné představen nový výbor Společnosti sestavený podle výsledků voleb v jednotlivých pobočkách ČMeS.

Termín registrace a abstraktů prodloužen do 14. 7. 2017
 (viz úvodní strana).

Stanislava Kliegrová

Z činnosti poboček v 1. pololetí 2016

Přednášky pobočky ČMeS v Hradci Králové:

22. 2. 2017 návštěva programu digitálního planetária v Hradci Králové
 22. 3. 2017 Mgr. Martin Stránil: Aktivity ČHMÚ v Antarktidě – cesta za Brewerovým spektrofotometrem na 28 dní
 18. 4. 2017 RNDr. Lucie Pokorná, RNDr. Monika Kučerová, Ph.D.: Mění se dlouhodobě teploty na jaře a jak je to s podzimním ochlazováním?
 Přípravujeme:
 29. 6. 2017, 15:00 hod: Ing. Zdeněk Mrkvica - Cesta za rybolovem v extrémních podmínkách za polárním kruhem. S přednáškou bude spojena volební schůze ČMeS, pobočka Hradec Králové

Přednášky pobočky ČMeS v Praze:

7. 3. 2017 Mgr. Carl Svoboda (Ezpada, s.r.o., MFF UK Praha): Meteorologie a předpověď pro obchod s energiemi (Forecasting for Commodities Trading)
 21. 3. 2017 Mgr. Jiří Mikšovský, Ph.D. (KFA MFF UK): Globální a lokální projevy klimatotvorných faktorů pohledem statistické analýzy
 4. 4. 2017 Mgr. Michal Žák, Ph.D. (KFA MFF UK, ČHMÚ), Bc. Hana Škáchová (ČHMÚ): Zima 2016/2017 – předpověď a jaká byla?
 18. 4. 2017 RNDr. Jiří Hostýnek (ČHMÚ, pobočka Píseň): Vichřice na Šumavě a modelové výpočty proudění
 2. 5. 2017 Mgr. Ondřej Vlček (ČHMÚ): Modelové hodnocení kvality ovzduší na území hl. m. Prahy
 16. 5. 2017 RNDr. Taťána Míková (ČT): Prezentace a popularizace počasí v České televizi. S přednáškou byla spojena volební schůze pražské pobočky ČMeS.

Přednášky pobočky ČMeS v Ostravě:

13. 3. 2017 RNDr. Zdeněk Blažek, CSc. (ČHMÚ Ostrava/Nový Malín): Porovnání výstupů z modelu Aladin s výsledky měření na LMS Mošnov a MS Lysá hora
 22. 5. 2017 RNDr. Roman Volný (ČHMÚ Ostrava): Změny v systémech výstražných informací ČHMÚ
 5. 6. 2017 Ing. Jiří Nekovář, CSc. (ČHMÚ Praha): Hawaii s nádechem meteorologie
 19. 6. 2017 Ing. Zbyněk Návrat (ČHMÚ Ostrava): Meteorologické zabezpečení vrtulníkové služby Armády ČR.
 Schůze výboru ostravské pobočky ČMeS se konala dne 5. 6. 2017 a dne 19. 6. 2017 se uskutečnila Výroční schůze ostravské pobočky.

Přednášky pobočky ČMeS v Brně:

30. 1. 2017 Mgr. Robert Skeřil, Ph.D.: Vliv dopravy na kvalitu ovzduší v Brně
 6. 2. 2017 Ing. Eva Soukalová, CSc.: Hydrologické zajímavosti v Brně a okolí
 13. 2. 2017 Mgr. Pavel Coufal: Hodnocení vlivu pozemkových úprav na hydrologické riziko v povodí Trkmanky
 20. 2. 2017 Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D., Mgr. Pavel Zahradníček, Ph.D.: CzechAdapt - webový portál pro očekávanou změnu klimatu a adaptace v České republice
 27. 2. 2017 RNDr. Svatava Kozlovská: Pozorování a předpovědi počasí v letecké meteorologii
 6. 3. 2017 Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D., Mgr. Pavel Zahradníček, Ph.D.: Změny v rychlosti větru – příroda, člověk či automatizace?
 13. 3. 2017 Mgr. Antonín Malý: Vybrané metody odvozování M-denních průtoků a jejich nejistoty
 20. 3. 2017 Mgr. Šárka Antořová: Elektronová mikroskopie
 27. 3. 2017 Dr. Grażyna Knozová, Mgr. Jáchym Brzezina: Vodní bilance v oblasti Mohelenské hadcové stepi
 3. 4. 2017 Mgr. Robert Skeřil, Ph.D.: Kvalita ovzduší v roce 2016
 10. 4. 2017 RNDr. Miloslav Hradil: WASP
 24. 4. 2017 Ing. Petr Janál, Ph.D.: Stochastické hydrologické předpovědi
 15. 5. 2017 Mgr. Petr Münster: Analýza sucho, Nový SIVS a AlertEditor
 22. 5. 2017 Mgr. Stanislav Lejska: Hydrologický výzkum podzemní řeky Punkvy - nové výsledky
 29. 5. 2017 RNDr. Filip Chuchma, Ing. Rostislav Fiala: Využití střednědobých předpovědních dat pro model AVISO a monitoring sucha
 5. 6. 2017 Mgr. Jitka Kučerová: Předpovědi
 Výroční schůze bude uskutečněna v nejbližších dnech.

Z informací poboček sestavil Tomáš Halenka

EMS 2017

V pořadí již 17. výroční setkání EMS se uskuteční ve dnech 4-8. září 2017 v irském Dublinu, tentokrát již ne jako spojení tradičního setkání EMS a konference aplikované meteorologie ECAM, ale jako Evropská konference pro aplikovanou meteorologii a klimatologii, která bude dle předpokladu na-

dále spojovat každoročně původní zaměření evropských konferencí aplikací v meteorologii a aplikované klimatologie. To nakonec lépe vystihuje formát a obsah, který tato akce v minulých letech pokrývala. Hlavní téma konference je „Serving Society with Better Weather and Climate Information“, což tak trochu koresponduje i s tématem našeho výročního semináře. Pro meteorologickou i klimatologickou komunitu je totiž skutečně klíčové, jak nejlépe a v maximální míře vytěžit obrovské množství dat, které současná pozorování i modelování dokážou poskytnout, k tomu, aby bylo možné tvořit a efektivně komunikovat relevantní, na míru konkrétním aplikacím šité informace, které budou k dispozici uživatelům v pravý čas pro kvalitní rozhodování a řízení. Uzávěrka přihlašování příspěvků již proběhla, v tuto chvíli se pracuje na podrobném programu akce, bloková struktura jednotlivých sekcí je v předběžném tvaru již připravena a mám ji k dispozici, z prostorových důvodů ji ale neuvádím a případným zájemcům ji mohu zaslat. Lze ale předpokládat, že kompletní, byť zatím stále ještě předběžný program bude k dispozici již brzy. Součástí akce budou i tři workshopy (uzávěrka přihlášek 7.7.2017): Geo-web services for climate and meteorological services, Introduction to the Weather Research and Forecasting (WRF) model – training workshop for beginners a Ground-based profiling networks for improving weather forecasts (COST ES1303 Training School). Pokud jde o registraci za snížené vložné, tam je uzávěrka 23.7.2017. Více informací průběžně na adrese <http://www.ems2017.eu/>.

Tomáš Halenka

EMS Silver Medal 2017

K udělení Stříbrné medaile EMS, nejvyššího ocenění EMS, byla v r. 2017 vybrána prof. Julia Slingo. Byl oceněn její celoživotní výjimečný příspěvek k předpovědi v meteorologii a klimatologii, především pokud jde o monzuny a sezónní variabilitu spojenou s Madden-Julian Oscillation. Velmi zastávala myšlenku tzv. seamless předpovědi, kterou rovněž uváděla do praxe, a prosazovala důležitost komunikace nebezpečí klimatických změn směrem k veřejnosti i řídicím a rozhodovacím strukturám.

Profesorka Julia Slingo významně přispěla k rozvoji meteorologie a klimatologie v mezinárodním měřítku. Po celou svoji kariéru se výrazně zasazovala o inovativní přístupy v chápání a modelování počasí a klimatu, což vedlo k objevení nových pohledů na to, jak atmosféra a celý klimatický systém pracují a tím také ke zlepšení úspěšnosti předpovědi. Na počátku její kariéry to bylo především na poli vlivu oblačnosti a její interakce s dynamikou atmosféry, odkud nebylo daleko v pozdějších fázích kariéry k položení základů výzkumu tropického klimatu na Department of Meteorology na univerzitě v Readingu, která je právě spojena se studiem tropické konvekce, monzunů a klimatické variability, jakož i sezónní a dekadální předpovědi. To samozřejmě v tropických oblastech souvisí i s již zmíněnou Madden-Julian oscilací.

Prof. Julia Slingo pracovala v MetOffice, tehdy ještě v Bracknellu, posléze v ECMWF v Readingu a v NCAR ve Spojených státech. Po návratu se začala pracovat v Depart-

ment of Meteorology, University of Reading, kde se stala první ženou – profesorkou meteorologie ve Spojeném království a vedla zde odbornou klimatickou komunitu jako ředitelka klimatického výzkumu. V r. 2008 se také stala první ženou – prezidentkou Královské meteorologické společnosti. Více podrobností na <http://www.emetsoc.org/silver-medal-laureate-2017/>.

Přednáška, která jistě zajímavě ukáže přínos a názory prof. Julie Slingo, bude součástí ceremoniálu udělení EMS Silver Medal v úterý 5. září odpoledne a její název je „From Weather to Climate: Responding to Climate Risk across Timescales“.

*Z materiálů zdůvodnění návrhu přeložil a zpracoval
Tomáš Halenka*

ČMeS jako zapsaný spolek

Jistě si vzpomínáte na předložkou formální změnu názvu ve Stanovách naší Společnosti, projednanou na Valném shromáždění u Žermanické přehrady nedaleko Ostravy, a loňské dopracování nutných změn Stanov a jejich schvalování na Valném shromáždění na semináři ČMeS v Ostrožské Nové Vsi. To tady nepřipomínám, byť myslím velmi povedené výroční semináře ČMeS, ani se nechci vracet k některým spíše technickým změnám Stanov, ale chci vás informovat, že toto úsilí nakonec bylo korunováno „bez ztráty kytičky“ potvrzením ČMeS jako zapsaného spolku Městským soudem v Praze. Od ledna tak nejen formálně funguje Česká meteorologická společnost, z.s., jako spolek dle nového Občanského zákoníku. Nejsm si zcela jist, jestli z toho pro naši Společnost plynou nějaké výhody, možná leda pokud bychom chtěli nějak výdělečně působit a našli k tomu nějaké vhodné vedlejší činnosti. Formálně nám samozřejmě tento statut umožňuje v zásadě působit tak, jako dosud, akorát že v rámci současně platných zákonů, neboť jinak bychom se asi v řadě aspektů dostávali do problémů. Např. Rada vědeckých společností, resp. tedy vedení Akademie, na to navázalo možnost poskytování dotace, což zřejmě není jejich výmysl, ale formální nutnost. Nelze samozřejmě ze státního rozpočtu dotovat něco, co není v souladu s právním systémem.

Ukazuje se, že zatím asi převládá spíše ta negativa, neboť to zároveň znamená udržovat zápisy v rejstříku zapsaných spolků aktuální. Jsou tam k dispozici nejen Stanovy, ale i funkcionáři výboru, tvořící statutární orgán, revizní komise, nyní se ukazuje, že pro účely dotace tam budeme zřejmě muset poskytovat i informaci o hospodářském výsledku. V nejbližší době to znamená, že v letošním volebním roce budeme muset psát nově zvolené funkcionáře.

Když je řeč o volbách, tam se v nových Stanovách příliš nic nezměnilo. S ohledem na to, že zatím nejsou k dispozici výsledky z hradecké a brněnské pobočky, neuvádíme tady částečné výsledky, ale samozřejmě, jakmile budou volební výsledky kompletní, dáme členům vědět. Nový výbor se sejde v rámci semináře v září, zvolí jednotlivé funkcionáře a „předstoupí“, resp. „... bude vzat na vědomí ...“, jak ukládají Stanovy, Valným shromážděním, které je letos svolávané jako volební. Takže kompletní seznam nového výboru pro

vaši informaci najdete v příštím, podzimním vydání našeho Věstníku.

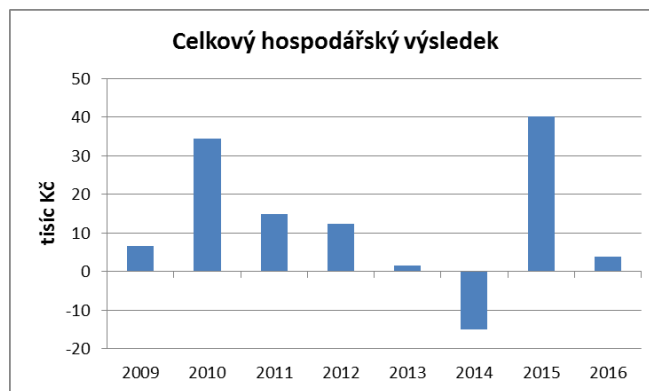
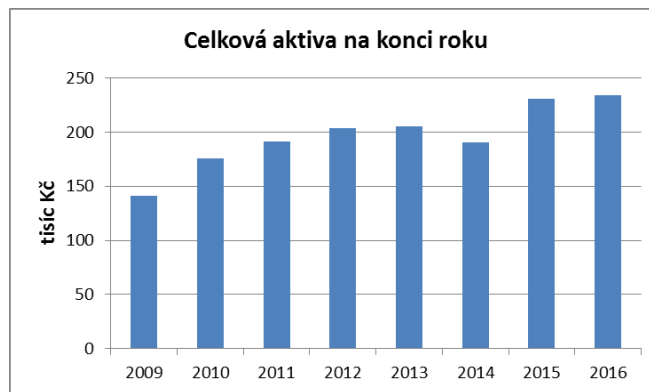
Tomáš Halenka

Zpráva o hospodaření za rok 2016

Finanční prostředky ČMeS byly v průběhu roku 2016 depónovány na dvou místech: běžném podnikatelském účtu číslo 1922595359/0800 a v pokladně v sídle společnosti.

K 1. lednu 2016 byl zůstatek na běžném účtu **225,952.96 Kč** a v pokladně **4,454.00 Kč**. Na konci roku 2016 byl zůstatek na běžném účtu **234,036.10 Kč** a v pokladně **314.00 Kč**. Účetní bilance hospodaření v roce 2016 byla kladná v celkové výši **+3,943.14 Kč** a potvrdila trend z minulých let, kdy hospodaření ČMeS končilo většinou v plusu. Toto číslo mohli být navíc o téměř 11 tisíc Kč vyšší, kdyby všichni členové platili včas členské příspěvky. Na konci roku 2016 přesně 40 členů (ze 180 v ČMeS) nemělo řádně uhrazené příspěvky za jeden (31 osob) nebo více let (9 osob). Výroční seminář, častý původce kladného hospodářského výsledku minulých let, skončil v roce 2016 s mírnou ztrátou 2 tisíce Kč, což bylo způsobeno některými výdaji sloužícími ovšem především ke zvýšení jeho atraktivitu pro účastníky. Výsledný hospodářský výsledek za rok 2016 je pak důsledkem spíše středního nakládání s prostředky v průběhu roku tak, aby hospodaření za celý rok bylo vyrovnané.

Vývoj celkových zůstatků na konci roku na účtu a v pokladně a celkového hospodářského výsledku od roku 2009 ukazují následující grafy.

Příjmy a výdaje v roce 2016

Celkové příjmy ČMeS byly loni **97,048.02** Kč, z toho 27,107.00 Kč dotace od AV ČR, 41,480.00 Kč členské příspěvky, 28,200.00 Kč konferenční poplatky, 261.02 Kč úroky a opravné bankovní transakce.

Výdaje loni dosáhly **93,104.88** Kč. Mezi nimi dominují tři tradiční položky: pořádání semináře (30,148.00 Kč), přednáškového cyklu „Hovory“ (26,636.00 Kč) a vydávání Věstníku (12,250.00 Kč). Loni také ČMeS vyplatila na dohodách o provedení práce 13,400.00 Kč autorům přednášek na pobočkách a elektronické verze nového meteorologického slovníku. Bankovní poplatky dosáhly 3,071.59 Kč a 7,599.29 Kč činila různá drobná vydání či platba příspěvku ČMeS do Evropské meteorologické společnosti (6,179.29 Kč).

Petr Skalák

Organizační záležitosti z ČMeS

Žádáme členy ČMeS o včasnou úhradu členských příspěvků na rok 2017 a to nejpozději do **31. srpna 2017**. Členský příspěvek uhradte nejlépe bankovním převodem na účet ČMeS číslo: **1922595359/0800**. Pro identifikaci Vaší platby prosím uveďte Vaše členské číslo jako variabilní symbol platby ne-

bo Vaše celé jméno do zprávy pro příjemce. Připomínáme, že základní výše členského příspěvku v roce 2017 zůstává na 300 Kč. Nevýdělečně činní členové ČMeS v důchodu, na rodičovské dovolené nebo studenti mají příspěvek snížený na 100 Kč.

Žádáme členy ČMeS, aby při změně bydliště či zaměstnání informovali o nových kontaktních údajích níže uvedené zástupce poboček společnosti. Rádi bychom rovněž požádali všechny členy společnosti o aktualizaci jejich e-mail adres a svolení k jejich přidání do e-mail konference ČMeS. Smyslem tohoto opatření je zajistit lepší informovanost členů o dění ve společnosti. Děkujeme za pochopení.

pobočka Brno: Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D. (tel. 541421033, e-mail: petr.stepanek@chmi.cz)

pobočka Hradec Králové: Mgr. Stanislava Kliegrová, Ph.D. (tel. 495705024, e-mail: stanislava.kliegrova@chmi.cz)

pobočka Ostrava: Ing. Pavel Lipina (tel. 596900219, e-mail: lipina@chmi.cz)

pobočka Praha: doc. RNDr. Tomáš Halenka CSc. (tel. 221912514, e-mail: tomas.halenka@mff.cuni.cz) nebo Mgr. Petr Skalák (tel. 244032255, e-mail: skalak@chmi.cz)

** Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto **

Výbor České meteorologické společnosti přeje členům a příznivcům společnosti příjemné a nerušené prožití prázdnin či dovolených, s počasím podle vašich představ.

** Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto * Hezké léto **